

Izaja, izvešči ponedeljek, vsak dan z ... Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo ure ...
 pisma ne se sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Odgovori ...
 Dr. L. Berce. — Lastnik tiskarne: ... Tisk tiskarne Edinost. Narodna ...
 zračna za mesec L. 7.—, 3 mese ... pol leta L. 32.— in celo leto L. 60.—
 Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v ...
 širskosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent.
 osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L.—, oglasi denarnih zavodov ...
 mm po L. 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2 — Oglasi ...
 naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
 Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Narodne manjšine

Profesor dvorni svetnik dr. Karel Brockhausen na Dunaju, avtor zaslovene brošure »Evropa 1914 in 1924«, je objavil v reviji »Juristische Wochenschrift« svoja načelna naziranja o manjšinskem problemu. Radi znamenitosti teh izjav in aktualnosti problema jih podajamo tu, seveda le v posnetkih, kolikor nam dopušča prostor.

Večina evropskih držav trpi vsled nasprotstva med narodom in državo. Od 450 milijonov Evropejcev jih je 47 milijonov pod tujim narodnim gospodstvom, ne glede na 10 milijonov Židov.

Kjer so »uvaževanja vredne manjšine«, tvorijo državni problem. Njih pripadniki se čutijo kot naravna enota in želijo, da postane ta enota pravna. Pripadniki naroda hočejo tvoriti svoje državo ter pravijo: »Mi hočemo biti država, ki naj, kolikor le možno, obsega vse naše soplemenjake.« Ali, negativno: »Nočemo živeti v državi, ki ni naša država, ker se čutimo kakor zatiran narod. Tudi ne dopuščamo, da bi del našega naroda živeli v tujih državah; pritožujemo se zaradi svojih zatiranih bratov.« Ta gesla o zatiranih narodih in odrešenih bratih so v resnici dala obilje svetovni vojni in pariškemu miru.

Vse drugače se glasi čisto državni cilj. Država pravi: Na določenem ozemlju sem jaz suverena; v svojih mejah izvajam jaz gospodstvo; vprašanje mojega obstanka je visoko nad vsakim drugim; v spornih ali dvomljivih slučajih je moj interes pred vsakim drugim, seveda tudi pred interesom kakerega naroda. Zato ne dovoljujem državi v državi in nasprotujem vsakemu narodu, ki bi hotel to postati.

Nobeni teh dveh zahtev se ne moreta odrekati doslednost in notranja upravičenost. Popolnoma izvedljivi pa sta le v čisti državi, obsegajoči vse soplemenjake.

Ce se država in narodnost ne krijeta povsem, sta dve poti, po katerih se more priti do takega kritja. Ali se državne meje premikajo tako dolgo, da se krijejo z narodnimi, ali pa naj narodi v mejah države, ki niso obnem državni narod — izginejo! To je edina rešitev, ki more povsem zadovoljiti fanatiki države in fanatiki naroda.

Ali prihaja ena teh dveh poti za Evropo sploh v poštev? Za zapadno je težko, za vzhodno polovico pa sploh ne. Na zapadu bi se morda moglo misliti na rešitev problema potom preuredbe meja. Toda proti temu, da bi se moglo to zgoditi v mirnem sporazumu, govori zgodovinsko dejstvo tisočletnega boja za obmejni pas Alzacije in Lotaringe. Za vzhod Evrope pa ni nikake nade, da bi se državno-narodno vprašanje moglo rešiti potom preuredbe meja. Tu so narodi preveč pomešani med seboj. Če bi hoteli tu ustanoviti prave narodne države, bi morali milijone starih naselencev premestiti iz njihove domovine. Pa še to bi bilo mogoče služiti le kakor prehodna uredba. Moral bi slediti trajen zakon, ker bi se sicer po sili narave zopet začelo preseljevanje.

Narodnega problema v Evropi ne moreta rešiti ne preuredba meja, ne premeščanje ljudstev. Čiste narodne države si moremo misliti kvečjemu na zapadu, nikdar pa ne na vzhodu. In vendar so se ustanovile te take države. Poti, po katerih se je iz navedene napravila resnična narodna država, so tipično povsod enake. Najprej se spreminja vnanja slika. Namesto obstoječih krajevnih oznak in imen rek in gor se postavljajo narodna. Vpliva se na statistiko, da uradna štetja izgubijo svojo točnost. Uvaja se državni jezik, ki se le malo ozira na potrebe manjšine. Vzoredno s tem gredo materialne ugodnosti za večino in za postavljane manjšine. Tretji in zadnji korak zaseda v dušo ljudstva! Vsak »tujemec« naj se raznarodi! Njegovemu telesu se dovoljuje življenje, duša pa naj se preobrazi! Otroci se poučuje v drugem in ne v materinem jeziku. Vceplja se mu zgodovina drugega naroda, krati pa se mu zgodovina njegovega lastnega plemena, ali pa se mu predstavlja popačeno. Narodna zgodovina manjšine se ne pospešuje, marveč se za državo, na vsak način pa se pušča brez podpore! Davčna politika gre za tem, da se dajatve manjšine porabljajo za politične potrebe državnega naroda. Socialna politika postaja s pomočjo izumetničenih paragrafov, razlastitev, ki manjšino gospodarsko slabi, ne da bi to državnemu narodu posebno koristilo.

Končni cilj, preobrazba in iztrebljenje drugega naroda pa je vendar v daljavi, ali pa je celo nedosežen. Kajti zdi se, da so narodi nesmrtni, vsekako pa so trajnejše konstitucije, nego države. V nobeni človeški dobi ni bil popolnoma iztrebljen kak narod. Tudi najbolj zatirani so se povzdignili zopet in obnovili se je boj za življenje, kakor spori zaradi meja na zapadu. Tu se pisec sklicuje na besede v svoji brošuri »Evropa 1914 in 1924«: »Ako bi hoteli človeku na njegovih lastnih tleh v kratkem času vzeti njegovo narodnost, bi se morale ponoviti tiste grozote, ki so poznane iz časov verskih vojev. Potrebno bi bilo toliko nasilja in prostaštva, zavratnosti in zlobe, toliko sramežljive in nesramne krivice, da pred takim navedenim propadom obledavajo celo nekatere vojne grozote.

Spričo teh neoporečnih dejstev naj se vprašamo, ali ni morda vendar možna še kaka druga rešitev problema nego ta, ki dovaja ali do pogube narodno mešane države, ali pa njenega manjšinskega naroda? Take rešitve ne morejo nuditi ne

fanatiki države, ne fanatiki naroda. Kajti rešitev se ne najde z radikalizmom, ampak le s kompromisi. Komur se gabiyo današnje razmere, ki zajemajo približno polovico evropskih držav in narodov, razmere, ki pomenijo bližajočo se pogubo Evrope — bo stremel po spravi med življenjskimi potrebami države in narodnimi potrebami! Soglasje med državami in narodnimi zahtevami je v interesu obeh delov in potrebno za varnost Evrope. Nikakor se ne smejo žrtvovati izvestna pravna načela, izhajajoča iz pravne zavesti in težko priborjena. Že iz pravne zgodovine stare Avstrije je razvidno, da je tudi zahteva naroda, naj bo njegov narodni jezik pripoznan pri ponku mladine in občevarstvu, že postala temeljna pravica, kakor tudi zahteva do ohranitve in nadaljnjega obrazovanja narodnih in kulturnih imovin!

Ker pa je enostranska narodna država po svojem bistvu nasprotnica vseh drugih narodov v državi, ne more biti nikakor čuvarica pravic, katerih uničenje bi odgovarjalo njenemu najnotrajnejemu nagonu. Če se torej noče rušiti, marveč graditi, se mora vsakemu manjšinskemu narodu dovoliti pravna organizacija! Ustvariti pa se mora zanje tudi pravna zaščita, ki bo izven držav in nad njimi! Neogibna zahteva je, da državi, ki obsega več narodov — tudi če se imenuje narodna država — ne sme biti dovoljeno, da bi nekontrolirano postopala s temi narodi! Za to je moderni pravni razvoj našel dve pravni obliki, ki se spopolnjujeta medsebojno: na eni strani avtonomijo v državi sami, na drugi strani pa mednarodno kontrolo izven države!

Mussolini proti parlamentarizmu

Mussolinijeve izjave pariškemu listu »Eclair«.

PARIZ, 13. Italijanski ministrski predsednik Mussolini je podal uredniku tukajšnjega lista »Eclair« nekaj zelo važnih izjav, ki precej natančno določajo politično naziranje in politične namene ministrskega predsednika. »Fašizem — je rekel ministrski predsednik — ima mnogo nasprotnikov. Teoretično stališče teh nasprotnikov je različno, različna je tudi podlaga njihove opozicije. V protifašistiški polemiki boste našli mešano komuniste, ki govorijo v imenu proletarske revolucije proti fašistovski reakciji, in liberalce, ki govorijo v imenu zakonitosti in s stališča ustavnosti proti fašistovski revoluciji. Toda to še ni vse, našli boste radikalne socialiste in popolare, ki govorijo v imenu povrnitve k normalnosti, to se pravi k povrnitvi one dezorganizirane Italije iz leta 1919. - 22, nad katero so vladali v strašnem neredu.

Fašizem ima toliko sovražnikov, ker ni vodil politike strank. Ko je fašizem prevzel oblast v svoje roke, je prekinil politiko parlamentarizma. Tako sem imel od leta 1922. v kabinetu liberalce in demokrate; kajti jaz nisem imel proti nikomur predsodkov. Ponovno sem izjavil, da me ne zanimajo stranke, ampak Italija in na dan volilne zmagame sem to zopet ponovil. Rekel sem tudi, naj poginejo stranke, tudi fašistovska, pod pogojem, da bo Italija velika in spoštovana. Ponovno sem tudi izjavil, da nočem izgnati iz državnega življenja nikogar in nikdar ne bom zahteval od človeka dobre volje, ki je član kake stranke, naj služi domovini; toda ne bom se uklonil, da bi zopet stopil v parlamentarizem; kajti sicer bi revidiral duh plemičnega gibanja, ki ga zastopam in bi dal zopet staro delavnost sistemu, katerega napakam je fašizem odtegnil Italijo. Radi tega moram biti pripravljen na stalno delavnost strank, ki bo toliko hujša, kolikor bližje ekstremu so že dosegle napake parlamentarizma, od katerega hočejo živeti stranke kakor n. pr. popolarska. V tem trenutku ne gre za kak malenkosten dvoboj med fašistovsko stranko na eni strani in celo vrsto strank na drugi; ampak med naziranjem in političnim redom, ki sta zmagala staro naziranje in stari politični red in sta prišla na njuna mesta. Fašizem ne more popustiti. Ako bi popustil, bi zatajil samega sebe, izdal bi ono duševno gibanje, ki mu je dalo njegovo bistveno silo. Fašizem ga (tega gibanja) ne bo izdal.

Umemno je, da so te Mussolinijeve izjave osupnile marsikogar, ki je do sedaj v Franciji s simpatijo zasledoval fašistovski preokret v Italiji.

Mussolini v Rietiju in Aquili

AQUILA, 13. Ministrski predsednik je prispel včeraj v spremstvu on. Acerba v Rietiju, kjer je nagovoril z balkona občinske hiše zbrane množice.

Nato se je podal v Aquilo, kjer je izval pred zbranim občinstvom med drugim tudi sledeče: »Italijansko ljudstvo čuti, da nisem tiran, da nisem gospodar in da me ne mučijo nes pametne ambicije. Ponosen sem, da sem služabnik naroda, imam zavest, da storim vse kar je mogoče, da postane italijanski narod velik, srecen in mogočen.

Svoj nagovor je zaključil s temi besedami: »Pozdravljajmo kralja, pozdravljajmo armado, zastopnike cerkve in prostovoljno milico, ki bo v kratkem položila prisego.

Proslava Pascolija v Luccu

LUCCA, 13. Včeraj so se vršile v Lucci proslave spomina Giovanni Pascolija. Svečanostim je prisostvoval tudi kralj, ki je bil od zbranih množic burno pozdravljen. Slavnostni govor je imel prosvetni minister Casati. Za njim je govoril Lipparini. Gabriele d'Annun-

zio — je naglasil Lipparini — je definiral najbolje Pascolija, imenujoč ga zadnjega Virgilijevega sina.

Obisk grobov padlih čehoslovških legionarjev v Italiji

VERONA, 13. Čehoslovški konzul v Milanu Laska in mnogoštevilni Čehi, ki se nahajajo v Italiji, so obiskali pod vodstvom generala Grazianija vojna pokopališča v odsekih, kjer se je borila čehoslovška legija.

Obiskovalci so položili na grobe Čehoslovakov, ki so padli na gori Dozzo Alto, velik venec.

Pogajanja za koncentracijsko vlado

Radikali zahtevajo ostavko vlade
 BEOGRAD, 13. (Izv.) Za današnje sejo narodne skupščine ni bilo skoro nikakega zanimanja. Skoro vse razprave so se sukale okoli možnosti koncentracijske vlade. Nedeljski sestanek med Davidovićem in Jovanovićem ni prinesel nikakih konkretnih rezultatov. Davidović je izjavil, da mora radikalna stranka prej sprejeti predloge vlade in da se šele potem lahko pričnejo pogajanja za vstop radikalov v vlado. Na drugi strani pa radikali pravijo, da je z Davidovićem vsak sporazum izključen, dokler ne poda ostavke. Po sestanku je Jovanović poročal Pašiću o poteku sestanka ter mu pripustil odločilno besedo.

Seja narodne skupščine je bila odložena za nekaj dni; v političnih krogih so mnega, da so seje odložene z namenom, da bi se politični položaj med tem časom razčistil.

Seja narodne skupščine

Današnja seja narodne skupščine je bila zelo malo obiskana. Že pred sejo so se sporazumeli glede dnevnega reda; predvsem se je izvolila parlamentarna komisija za proučitev invalidskega zakona in zakona proti korupciji.

Seja je bila zelo živahna, tuptam je prišlo do burnih incidentov. Prihodnja seja se skljuje pismenim potom. Zdi se, da ne bo seja sklicana pred soboto.

Sestanek Mussolini-Marinković

BEOGRAD, 13. (Izv.) Vsed malih političnih zapletljajev se je sestanek med Mussolinijem in Marinkovićem, ki se je imel vršiti dne 21. t. m., odložil na 23. t. m.

Radici za sporazum

Dinastija ni na poti sporazumu
 BEOGRAD, 13. (Izv.) Včeraj je imel Radić napovedani govor na zborovanju v Vrhpolju v Slavoniji. Shod je bil zelo dobro obiskovan. Radić je govoril predvsem o republikanstvu in monarhizmu. Napadal je radikale in militarizem ter generale, ki se bavijo s politiko. Pri tem je zelo ostro nazval na bivšega vojnega ministra Hadžića. Zelo važna je Radićeva izjava, da se HRSS ne more odpovedati republikanstvu; vendar pa je treba računati z današnjim položajem in radi tega je treba pustiti sedanjost dinastijo na miru. Ne vsak način je treba preprečiti premoč absolutizma; vsaka rešitev izven parlamenta bi bila krivična. Radić je zaključil svoj govor s temi-le besedami: Sporazum je izvedljiv in ga bomo izvedli, ker ga hočemo.

Madžarski Slovaki proti madžarski narodnosti politiki

Bivši madžarski ministrski predsednik Lukacs laže

PRAGA, 13. Bivši madžarski ministrski predsednik Lukacs je izjavil na poslednji konferenci medparlamentarne unije v Bernu, da Madžarska nikakor ne ovira kulturni in gospodarski razvoj slovaške manjšine in njenega udejstvovanja v političnem življenju. Lukacs je navedel kot argumentacijo za svoje trditve, da se madžarski Slovaki dosedaj še niso tozadevno pritožili pri nikakem mednarodnem forumu, kar je najboljši dokaz, da so zadovoljni. S to argumentacijo se je prebil v Bernu preko slovaškega vprašanja v Madžarski gladko na dnevi red. Naravno je, da slovaška manjšina v Madžarski ni mogla doma protestirati proti trditvam Lukacsa, ker bi sicer morala računati na obširne persekucije na škodo slovaške celokupnosti v mejah Madžarske.

Praški legijonarjski list »Narodni Oslobozenci« objavlja članek, ki konstatira, kako drzno je lagal bivši madžarski ministrski predsednik na poslednji konferenci medparlamentarne unije v Bernu; saj je obče znano, da je »kulturna jednota Slovakov v Madžarski« že 7. novembra leta 1922 predala pritožbo generalnemu tajniku Društva narodov, v kateri zahteva slovaška manjšina vsa svoja manjšinska prava in opozarja Društvo narodov na nasilno madžarizacijo slovaške manjšine.

Tekst te pritožbe je Društvo narodov razposlalo skupno z odgovorom madžarske vlade dne 1. marca 1923 vsem svojim članom, tako da je i Lukacsu o tej pritožbi jako dobro znano.

V članku se nadalje opozarja, da je madžarska vlada v svojem odgovoru trdila, da se nahaja na Madžarskem le 160.000 Slovakov, medtem ko jih je v resnici 300 tisoč. Dalje trdi madžarska vlada, da imajo Slovaki na Madžarskem svoja literarna društva in da tiskajo slovaške knjige in časopise, toda na žalost se mora konstatirati, da na Madžarskem zastonj iščemo imena teh društev in knjig.

Spričo teh dejstev se obrača slovaška narodna manjšina na Madžarskem do čehoslovških javnih faktorjev, da ne opustijo ni eno priliko, da opozorijo evropsko javnost na žalostno, neznošno stanje, v katerem se nahajajo madžarski državni priključeni Slovaki.

Podraženje kruha na Poljskem

VARŠAVA, 13. V Varšavi in večini ostalih poljskih mest je v zadnjem času poskočila krušna cena za pet grošev (80 par) pri kilogramu. Široke ljudske plasti so radi tega zelo vznemirjene, ker smatrajo skakanje krušnih cen za simptom težke ekonomske krize, v kateri se nahaja Poljska in katera se bo brezdvomno poostрила preko zime.

Sovjetske volitve v Rusiji

MOSKVA, 13. V mestih in na deželi so se pričele volitve za nove sovjeje. Posebno živahna volilna borba se razvija v večjih podeželskih središčih.

Korfanti redivivus

KATOVICE, 13. V Katovicah je začel izhajati politični dnevnik »Polonia«, Korfanti jevo glasilo. Niti dvoma ni, da bo začel Korfanti po dvoletni pavzi zopet aktivno nastopati v poljski politiki. Kot prvi korak v tem smislu se smatra njegovo prizadevanje, da posreduje med delavci in podjetniki v Gornji Šleziji. Na ta način upa Korfanti zopet si pridobiti nekdanjo popularnost med delavci, na drugi strani pa želi ohraniti svoj vpliv pri podjetnikih.

Primanjkljiv švicarskega proračuna

BERN, 13. Glasom provizoričnih kalkulacij znaša primanjkljaj proračuna zvezne republike Švice za leto 1925. vsoto 10 milijonov in pol frankov.

Kongres ogrskih katoličanov

Grof Appony proti duhovni anarhiji
 BUDIMPEŠTA, 13. Danes se je pričel tukaj pod predsedstvom grofa Zichy kongres ogrskih katoličanov. Kongres bo trajal tri dni. Otvoritveni govor je imel grof Appony, ki je naglašal, da se Evropa nahaja dandanes v duhovni anarhiji. Katoliška cerkev, je nadaljeval govornik, obsoja napačno doktrino, ki opravičuje sleherno akcijo, če je ta v interesu nacije. Le to je upravičeno, kar se sklada z etično pravico. Samo na podlagi etične pravice se more graditi pravi mir, ki ga človeštvo tako nujno potrebuje. — Za njim je nastopilo več govornikov.

Papeški nuncij mons. Schioppa je v svojem govoru podčrtal, da je cesta, ki vodi proti vstajenju, cesta ljubezni in zbiranja vseh sil.

Škof Prohaszka je govoril o dolžnosti katoličanov, da se borijo z vsemi razpoložljivimi silami proti moralnemu pokvarjenju sedanje dobe.

DNEVNE VESTI

All se vračamo k starim metodam?

Pod tem naslovom smo prinesli v petkovski številki našega lista poročilo o dogodkih, ki so se odigrali v Il. Bistrici v nedeljo, dne 5. t. m. Poročilo smo dostavili pripombo, da nam žal ni bilo mogoče prepričati se o resničnosti poročila samega; radi tega smo objubilci čitateljem, da se bomo o zadevi še natančneje informirali. Prepričani smo, da ne ustrežemo samo svojim čitateljem, ampak tudi oblastvom samim, ako danes objavimo popolnejše poročilo o dogodkih, sestavljeno na podlagi zanesljivih informacij na licu mesta; kajti na ta način upamo, da znatno olajšamo oblastvom preiskavo, ki jo morajo oblastva čimprej izvesti, da se zadosti pravici, da se iztaknejo krivci — pa naj bodo na tej ali oni strani — in tako pomiri prebivalstvo.

V nedeljo, dne 5. t. m. se je zbralo v Il. Bistrici v gostilni, ki je last nekega Franca Simone, kakih 12 fantov, ki so imeli naslednjega dne oditi na nabor. Fantje so prepevali slovaške vojaške pesmi — med temi tudi »Fantič sem star šele osemnajst let« — kakor je navada ob takih prilikah. V omenjeni gostilni so imeli častniki menzo. Bilo je okoli 23.30, ko sta se pričela pripraviti dva domača fanta; gostilničar jih ni mogel pomiriti. Tedaj je prišlo med fante nekaj častnikov (4 ali 5) v družbi 2 civilistov, med temi se je nahajal g. Cremaschi, davčni iztirjevalec in voditelj podružnice zavoda »Benca della Venezia Giulia«. Pričeli so metati fante na cesto. Ko je neki Anton Dekleva stopil na cesto iz gostilne, je ugledal na tleh nekega Marota, ki je bil krvav po licu in raztrgan. Dekleva se je sklonil nad Marota, da bi mu pomagal; tedaj so ga častniki in omenjena dva civilista pričeli tepsti ter ga zapodili spat. Dekleva se je nato s težkimi koraki oddaljil. Med tem je ugasnila v vasi električna luč. Častniki in ostala civilista so podili ljudi po vasi, v roki so imeli električno svetilko in revolverje; padlo je več strelcov. Komaj se je Anton Dekleva oddaljil za kakih 100 korakov, je dobil kroglo v desno stegno. (Dekleva je sedaj v postelji; zdravnik je izjavil, da bo ozdravil v 14 dneh). Po vasi je nastal krik in ljudje, ki so se nahajali še na cesti, so bežali na vse strani. Neusmiljeno sta bila pretepena tudi dva hlapca g. Antona Gržina, ki sta vstala opolnoči ter se napravila po oglje

Po otvoritvi kongresa se je vršila velika evharistična procesija, katere se je udeležilo nad stotisoč oseb, ki so prišle večinom z dežele.

Anatole France umri

TOURS, 13. Včeraj ob 23.26 je umrl Anatole France. Vsi francoski časopisi posvečajo smrti slavnega umetnika dolge članke. »ECHO de Paris« pravi, da bodo v civiliziranih državah vsi oni, ki ljubijo lepoto, občutili globoko žalost, ko jih dohití vest o Anatolevi smrti. List »Oeuvre« piše, da je Anatole France služil z vsem srcem stvari miru in da bo njegovo ime ostalo združeno z imenom Jauresa.

Sklicanje angorske skupščine radi Mossula
 Napetost med Londonom in Angoro radi meje v Mezopotamiji

CARIGRAD, 13. Radi kritične situacije, ki jo je porodilo vprašanje meje Mossula, je predlagal svet komisarjev predsedniku republike takojšnje sklicanje narodne skupščine. Predsednik je odobril ta predlog. Komisar za notranje zadeve je dobil nalogo, da skliče poslance. Iz Mossula javljajo, da vlada v pokrajini mir in da ni nastopilo nikakih posebno važnih dogodkov.

Tajne grožnje japonskemu milijardierja
 Pettisov povabljenec na slavnosti ob priliki 80-letnice

LONDON, 13. Glasom vesti iz Tokia je postal baron Okura, ki je znan na Japonskem kot največji bogataš, žrtev temne grožnje. Svojim prijateljem in znancem je naznanil, da obhaja svojo osemdesetletnico. Povabil je nad pettisoč oseb k slavnosti, ki bi bile stotisoč šterlin. Ob tej priliki se bi otvorilo tudi cesarsko gledališče, ki je bilo jako poškodovano pri zadnjem potresu.

Baron Okura pa je prejel pravkar grozljivo pismo od tajnega udruženja Taikisha, ki mu svetuje, da opusti svoje načrte, sicer naj računa s posledicami, ki ga dohitijo v ugodnem trenutku. Grozilci pravijo, da oblika proslavljenja osemdesetletnice in velikanske vsote, ki bi se zapravile ob imenovanju priliki, vplivajo brezdvomno neugodno na razpoloženje bednega japonskega ljudstva.

Člani tega tajnega udruženja so vdrl v juniju pretekega leta v hotel »Imperial« v Tokiu, kjer se shajajo tuji bogataši, ter so v znak protesta proti Zedinjenim državam, ki je prepovedala naseljevanje Japoncev, zmetali vse tujce iz lokala.

Ogromni zrakoplov Zeppelin na poti v Ameriko

FRIEDRICHSHAFEN, 13. Ogromni zrakoplov, ki ga je zgradila Nemčija na račun reparacij za Ameriko, se je na svoji preokceanski vožnji nahajal danes ob 4.15 na četrtini svoje poti med severnim rtičem Španske in Azorski otoki.

po noči tudi preiskavo.

Orožniški maršal in tudi častniki (!) so zaslišali že več prič. Preiskava se torej vrši. Po Bistrici kroži glas, da skušajo prizadeti stvar obrniti tako, da se je v gostilni kričalo »Abbasso l'Italia!«, da gre za nekak... upor nabornikov in da so bili častniki na cesti napadeni s kamenjem (očividci pa ne ... do za to).

Torej... upor! 12 (!) fantov v gostilni se je pripravljalo na... upor!

Naš odpor proti Gentile-ovi šoli

V podkrepitve svoje večno ponavljane trditve, da so Jugoslovenci, priključeni Italiji, neiskreni, nelojalni in zato tudi za varnost države nevaren element, zahajajo naši nasprotniki kaj radi v minule čase po »dokaze«. Seveda so ti »dokazi« tako sepaivi, da jim noben trezen, stvarno in logično misleč človek ne more priznati veljavnosti. V podkrepitve svojega drugega očitanja, da so namreč slovaški državljani »nehvaležni« nam pramo svojih novi državci, pa se morajo že mučiti z dejstvi in dogodki iz sedanjosti ter jih — potvarjati.

Nehvaležni smo mi n. pr. tudi radi tega, ker ne sprejemamo z radostjo šole, ki nam jo je pripravil g. Gentile s svojo proslulo šolsko reformo. Danes ni naš namen, da bi ponovno in po zaslugi označili drznost take trditve. Saj dajata temeljit odgovor splošno nezadovoljstvo med učiteljstvom radi danes že povsem evidentne popolnega neuspeha šolskega pouka, ko učenci ne razumejo učitelja in ta ne učencev! V tem pogledu je kaj značilno, da so slavitelji Gentileve šolske reforme kaj malobesedni, ko govorijo o uspehih take šole. Ne sklicujejo se na sodbo naših učiteljev, ki jim je uspešno šolskega pouka res na srcu, niti ne na sodbo ljudstva, marveč le na izjave od strani, ki imajo — kot osebe in kot politiki — ves interes na tem, da se ohrani ta anomalija, glavni v ljudski šoli. In ker ne morejo kazati na nikake resnične uspehe, jih hočejo le prednamljati višjim oblastvom in svoji nepoučeni javnosti.

Splošni odpor proti taki monstrozni uredbi ljudskošolskega pouka ima zgodnja menda vendar nekoliko do živega. Na to kaže dejstvo, da so se v zadnjih časih vrgli na pota jevanje. Kar zaporedoma so začeli trditi, da ni nič res, kar trdimo mi, da je Gentilevi šolski reformi namen raznarodovanje naše šole in našega ljudstva. Kar se hoče, da je edino to, da bo naše ljudstvo poleg svojega materinje jezika poznalo tudi italijanskega, kar da bo očitno le na korist našemu ljudstvu. — Gola nehvaležnost da je torej, če se mi upiramo taki koristni uredbi! Proti temu očitanju

govori dejstvo, da se naše ljudstvo in njegovi voditelji niso nikjer in nikoli upirali, marveč da sami želijo, da si slovenski otroci priučijo tudi italijanski jezik! Gentilejevi reformi pa se upirajo, ker hočemo, da se pouk italijanske vrši brez škode za naš materni jezik brez škode za narodni značaj naše šole, in brez škode za pouk ostalih šolskih predmetov, ter da se tudi pouk italijanske vrši na racionalen način, na način, ki edini more donosati resnične uspehe: s pomočjo materinega jezika! — Naš upor proti Gentilevi šolski reformi je torej neoporečno opravičen, po načelu narodne pravičnosti, po potrebi prave ljudske šole in tudi v interesu pouka italijanskega jezika!

Potem še kdo od nas zahteva, naj bomo »hvaležni!«? Kako naj bomo hvaležni vladali ali kakemu ministru, ki je izgnal iz šole naš jezik?!

Iz urada polit. društva »Edinost« v Trstu

Franciška Kristan, Skedenj 127: Manjka nekaj listin, ki so bile zahtevane od trž. magistrata.

Rudolf Gasparčič, varuh Oktavijana Bembiča, Skedenj: Vsa iskanja zama. Pridite v naš urad, da izpolnimo vse podatke o Vas.

Marija Trobec od Furlan, Mavhinje: Kakor zgoraj.

Franciška Slavec od Jerman, Mali Mlun: Kakor zgoraj.

Marija Vekar, Divača: Kakor zgoraj.

Uroš Jez, Greta zg.: Kakor zgoraj.

Alojzija Višnjevec od Vieszi: Kakor zgoraj.

Alojz Ferlajca, Opatjelca: Kmalu vam bo nakazana voj. pokojnina.

Rudolf Blažič, Selo 38: Prav kmalu vam bo nakazana voj. pokojnina.

Josip Kobau, Sv. Križ: Prav kmalu vam bo nakazana voj. pokojnina.

Josip Pečarič, S. M. M. zg.: Pridite v naš urad.

Fr. Nusdorfer, Ajdovščina: Kakor sedaj stoji stvar, ni mogoče storiti nikakega koraka. Morate čakati, dokler ne dobite dekreta finančnega ministra in šele na podlagi tistega bo treba rekurirati. Dotlej treba potrpeti.

Tajništvo.

Banca Adriatica v krizi. Kakor citateli opazijo na zadnji strani našega lista, naznanja ravnanje »Banca Adriatica«, da je bila radi prevelikega nalaga vlagateljev, da bi dvignili svoje vloge, prekinili izplačevanje vlog. Vest ni za tržaške trgovske in častikarke kroge popolnoma nova. V Rimu se namreč že delj časa vršijo pogajanja za sanacijo podjetja. Zdi se, da je vlada pripravljena pomagati banki. Toda vlada stavi gotove pogoje: predvsem zahteva, da se odstranijo nekateri velekapitalisti, ki so bili do sedaj lastniki banke. Nato se bo vlada pogajala z novo skupino, ki hoče dati zavodu novo življenje. Zastopniki te nove skupine so odpotovali še sinoči v Rim, kjer se pričnejo že danes pogajanja. Odločitve pade še tekom tekočega tedna.

Ameriška vojna ladja v Trstu. Včeraj popoldne je priplula v naše pristanišče ameriška križarka »Pittsburgh«, kateri poveljuje admiral Philip Andrews, poveljnik pomorskih bojnih sil Združenih držav v Evropi. »Pittsburgh« je v zadnjih dneh posetil razna dalmatinska pristanišča ter se na vojni proti Trstu ustavil tudi v Benetkah.

Danes zvečer se priredi v hotelu »Savoia« na čast ameriškim častnikom sprejem, katerega se udeležijo tudi občinski zastopstvo.

Ladja se je zasedla v prosti luki Duca D'Aosta.

Nalezljive bolezni v Trstu. V dobi od 4. t. m. do 11. t. m. so bili prijavljeni zdravstvenemu uradu tržaške občine naslednji slučajni nalezljivih bolezni: davica 13, škrlatica 34, legar 19, griza 2, paratifus 1. Umrle so: na davici 1, na legarju 1 in na grizi 2 osebi.

Društvene vesti

Pevsko društvo »Ilirija«. Danes, točno ob 8.30 pevska vaja. — Pevodvoja.

Udruženje slovenskih srednješolcev v Italiji. V sredo, 15. t. m. ob 15.30 se bo vršila seja občega odbora v prostorih D. K. N. T. Čaka nas veliko dela, zato naj ne manjka nihče. Seje naj se udeležijo tudi načelniki odsekov.

MDP - Opčine. Danes ob 20. skupni sestanek s predavanjem. Pridite vsi točno - Preds.

S. D. »Adria« vabi mladino ženskega in moškega spola na sestanek, ki se bo vršil pri Sv. Ivanu danes ob 20. — Preds.

Slov. čitalnica v Skednju vabi člane in prijatelje društva na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v petek, 17. t. m. v društvenih prostorih.

D. K. N. Tommaso. Danes ob 16. uri dramatične vaje. Vabljeni so vsi člani dramatičnega odseka.

Planinsko društvo ima danes ob 19.30 sejo pri predsedniku.

SPORT

Revanšna nogometna tekma S. K. »Jadrana« - Herpelje-Kozina : M. D. P. - Opčine 1 : 2 (polčas 1 : 0)

V nedeljo, 12. t. m. se je odigrala revanšna nogometna tekma med goričankinjo kluboma za tekmo, ki se je vršila v Herpeljah, kjer je S. K. »Jadrana« podlegel z 1:9.

Igra se je pričela točno ob 15.15. S. K. »Jadrana« neprestano ogrožala Opencev ter zabije po lepo uspehi kombinaciji ob 15.39 potom desne spojke svoj prvi gol v openska vrata. Slede napadi openske napadalne črte, ki resno ogrožajo vrata »Jadrana«, katerim se ubrani vratar potom treh corners, katerih openska četa ne izrazi.

Po desetminutnem odmoru prične drugi polčas s silnim napadom Opencev, katerega odbija spretna branilca »Jadrana«. Ob 16.30 »melce« pred vrati »Jadrana«, kjer se po ročnem dotiku desne spojke »Jadrana« da Opencem možnost, da z enajstmetrovko izravnajo. Ob 16.54 zabijejo Openci svoj drugi gol, na kar odzviha sodnik konec.

Ugovoriti se mora, da je doseglo šele pred 2 mesecema ustanovljeni S. K. »Jadrana« lepe in razveseljeve uspehe. Celokupno moštvo se je potrudilo, da potom dobre igre izravna poraz, ki ga je doživel dne 5. t. m. in to je tudi doseglo. Mnogo preglednice je delalo Opencem, ki imajo za seboj že več tekem in 2 leti alenacije.

Sodnik G. Janko Runtič s svojim odločnim nastopom na mestu.

»Skaš« - Ajdovščina - »Adria« - Trst 2 : 1

V nedeljo se je odigrala na igrišču »Skaš« v Ajdovščini zanimiva prijateljska tekma med imenovanima četama. Izid tekme pravi, da je bila ista v resnici zanimiva, četudi — da zaostimo resnici — ne morem reči, da nam je nudilo to, kar smo pravzaprav pričakovali. Vzrok temu je bil močan veter in nekoliko valovita, s travo obraščena tla igrišča.

Skaševci so koj v začetku skušali preiti v oster napad, toda obramba »Adrije« jim razbije kombinacijo. Zogla je tako redno na obeh straneh igrišča, da se ne more govoriti o premoči nikogar. Parkrat »Skaš« resno ogrozi vrata »Adrije«, a hladnokrvna, odločna igra vratarja »Adrije«, g. Manarja, je vsem nevarnostim kos in vsak napad »Skaša« se razbije pred usodnimi vrati. »Adria« popušta v obrambi in posveča svoje moči bolj napadu. Približno v 30. minuti prvega polčasa napravi napadalna vrsta »Adrije« mogočen izpad na nasprotno polje in zaznamuje s ostrim »shoot« prvi gol, edini v tem polčasu.

Veter medtem postaja močnejši. V drugem polčasu, kakor navadno, igra zelo živahnejša, ostrejša. »Adria« mora vse svoje sile posvetiti brambi, kajti poleg močne vrste Skaševcev napada vedno ostrejša tudi vrata. Tupatam seveda skušajo tudi napadaleci »Adrije« priti do veljave, toda njih napredovanje proti nasprotniku je počasno — meter za metrom si morajo priboriti, in še to s popolnoma nizko igro, da jim veter ne vzame žoge. V 28. minuti napravi bramba »Adrije« iznenadivši lastnega vratarja — autogol. Ta je bil polst velikega »melce« pred vrati. Zdi se, da ostane tekma neodločena. V 32. minuti se en oster napad na vrata »Adrije«. Vratar parira z dvojno naglino in gibčnostjo. V 39. minuti izpade »Skaš« in notira »Adriji« drugi, zadnji gol. Vratar ga ni mogel zabraniti.

Zopet mogočen napad »Adrije«. G. Blažina, g. Smerdelj napeta vse moči, da prideta do nasprotnikovih vrat — zastoj, veter jima ne pusti naprej.

Sodnik da znamenje konca igre. Izid 2 : 1 v prid »Skaša«. Po igri zabava, sportna in domaća ter istotako prisrčna. Tam so neutrudljivi sportniki govorili že o revanši, ki bo, kakor upamo, kmalu. — Sodil je g. Kralj, član »Adrije«. Mlad, toda vreden in odločen in istočasno sporten. S. R.

S. D. »Adria« sklicuje vse hazenašice, ki niso zastopane v I. četrti ter vse one gospodične, ki bi eventualno imele veselje za ta lep ženski sport, naj se snidejo v sredo ob 7.30 na igrišču nasproti Lloydovega stolpa (via Calvolo) v svrhu treninga in posvetovanja. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Strasen samomor mlade ženske. Pretekli nedelje zvečer se je pripetil v hiši št. 11. v ul. Antonio Caccia žalosten dogodek. Bilo je okoli 22.30, ko so ljudje, stanujoči v omenjeni hiši, začeli v nočni tišini preslušati krik, istočasno je bilo čuti zamolkot ropot, kakor da bi nekaj težkega padlo na dvorišče. Ljudje so začeli radovedno opdirati okna in kmalu so ugledali na dvorišču mlado žensko, ki je ležala nezavestna v luži krvi. Nekateri, ki so prihitali na dvorišče, so jo spoznali za 27-letno Ivanko Bratoš, stanujočo v tretjem nadstropju iste hiše. Dognalo se je, da je nesrečna ženska skočila s samomorilnim namenom skozi okno svojega stanovanja.

O dogodku je bila obveščena rešilna postaja, odkoder je kmalu potem dospel na lice mesta zdravnik, ki pa je mogel le dognati, da je Bratoševa že mrtva; pri strašnem skoku si je zdobila črepinjo in zadobila tudi druge notranje poškodbe.

Pozneje, ko so varnostni organi sestavili predpisani zapisnik o dogodku, je bilo truplo prepeljano v mestno bolnišnico.

Zdi se, da so Bratošove prignale do obupnega koraka nesrečne družinske razmere.

Po štirinajst dnevi borbi s smrtjo je včeraj jutraj izdihnila v mestni bolnišnici 62-letna vdova Emilia Taddeo, o kateri smo svoječasnoro poročali, da se je koncem preteklega meseca zadrževala na grobu svojega soproga na pokopališču pri Sv. Ani. Kakor znano, si je nesrečna starka vzela življenje iz žalosti radi smrti svojega soproga.

Nezgodna nedeljskega lovca. Pretekli nedelje zgodaj jutraj se je majhna družba tržaških izletnikov podala na lov v okolico Bzovice. K tej družbi sta spadala tudi 14-letni dijak Bruno Furich in njegov starejši brat Marcel, oba stanujoča v ulici Settefontane. Nedeljski lovci so se razkropili v nekem gozdiču. Bruno, ki je šel pred bratom, je splašil v nekem gostem grmu divjega goloba. Marcel, ki je zaostal kakih dvajset kodakov, je naglo pomeril s puško in ustrelil. Toda meril je zelo slabo, kajti šibre, namenjene golobu, so zadele Brunota ter mu zadale številne rane po vsem telesu. Nesrečni kratkohladni nedeljski lovec je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je bil sprejet v kirurški oddelki. Okreval bo, ako ne nastopijo kake komplikacije, v 14. dneh, ker poškodbe, ki jih je zadobil, k sreči niso nevarne.

Pretep s krvavim izidom. V neki krčmi v Izoli je preteklo nedeljo popoldne pokušal novo vino 32-letni težak Anton Leale, rodom iz kraja Osedo-Manettina v pokrajini Avellino. Z njim je sedelo pri mizi tudi nekaj njegovih sorodnikov in znancev. Zlahtna istrska kapljica je spravila družbo v prijetno razpoloženje; vsi so postali govorivi, a najbolj pa Leale, ki se je proti večeru sporekel z nekaterimi tovariši. Prepričajoči so se po deljsemu prerakanju navidezno pomirili, a ko so pozneje stopili iz gostilne, se je prepil vnovič začel in se kmalu razvil v srdit pretep, tekom katerega se je Leale nenadoma zgrudil težko ranjen na tla; dobil je vbojladj z nožem med rebra; rana je segala do srca.

Leale je dobil prvo pomoč od tamkajšnjega okrajnega zdravnika, nato je bil prepeljan v tukajšnjo mestno bolnišnico. Njegov stanje je smrtno nevarno.

Bratovska ljubezen. Na čuden način si izkazujeta bratovsko ljubezen brata Emil in Ivan Macarol, težaka, stanujoča v ulici Costalunga št. 154. Predpreteklo noč sta se na domačem dvorišču sprla, baje radi tega, ker je 29-letni Emilij ogorčen očital 9 let mlajšemu Ivanu, da mrzi delo in da raje pase lenobo doma pri starših. Ivana je ta očitek tako razljutil, da je planil proti bratu ter ga porezal z nožem na treh mestih na glavi.

Ranjenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer si bo moral dva tedna zdraviti do kake bratovske ljubezni.

Ivana so pozneje aretirali orožniki. Mladenec je izjavil, da obžaluje svoj zli čin, ki je storil v vinjenosti.

Skrivnostni strel iz revolverja. Predpreteklo noč je bil prepeljan v mestno bolnišnico 22-letni mehanik Ladislav Sonček, stanujoč v Skednju št. 1222; bil je ranjen od krogle iz revolverja v prsa. Mladenec je povedal, da se je prednočnim mudil z nekaterimi prijatelji v neki gostilni v Skednju, kjer so tudi plesali. Okoli 2. ure se je vrnil domov. Predno je legel k počitku si je še ogledoval revolver, a pri tem se mu je orožje po nesreči sprožilo in krogla se mu je zapikila v prsa.

Zdi se, da mladenčeve izjave ne odovar-

jajo resnici, kajti škedenjaki orožniki, ki so preiskovali dogodek, so dognali, da se je Sonček pri plesu v gostilni sprl z nekaterimi plesalci. Ko so zaprli gostilno in je Sonček odšel, je bilo čuti na cesti več strelav. Ni izključeno, da je bil tedaj Sonček ranjen.

Mladenec bo okreval v 15 dneh.

Nevaren padec z voza. Kmet Josip Gombač, star 32 let, doma iz Zabračja pri Divači, je pretekli nedelje peljal z drvmi naložen voz po šempetrski cesti. V bližini hriba Vremšica je mož padel tako nesrečno z voza, da je prišel z desno nogo pod kolo ter oblezel težko poškodovan. K sreči je malo potem privozil po cesti avtomobil, s katerim je bil Gombač prepeljan v mestno bolnišnico. Zdraviti se bo moral 8 tednov, ker mu je noga zlomljena na treh mestih.

Vesti z Goriškega

Gledališče v Gorici. V soboto, 11. t. m. se je vršila v Trg. domu otvoritvena predstava letošnje seziye. Dram. društvo je uprizorilo Jelenovo dramo v štirih dejanjih »Dom«. O vsebini igre je »Edinost« že pisala. »Dom« je lepo delo, ki se bo gotovo vzdržalo na podeželskih odrih. Kljub temu, da se delu pozna, da je Jalenov prvenec, vsebuje več prav lepih dramatičnih scen, ki gledalca zavamejo. Prvo in drugo dejanje sta naravnost mojstrsko pisani, v tretjem in četrtem pa je več hib. Pisatelju je zmanjkala dramatična snov in pomagal si je z literaturo — z liriko. Zadnji dve se prav lepo čitajo; na odru pa ne prideta do prave veljave in učinkovitosti.

Vsi igralci so podali v splošnem svoje vloge prav lepo. Režiser, g. Ciril Bratuš se je potrudil, da je slo delo brezhibno čez ozer. Stori je vse, kar mora in more režiser storiti. Tudi g. Nanut s svojimi pomagači gg. Veleučekom, Konjedicom in Čebokljem, se je potrudil, da je scenerija odgovarjala vsebini igre, kakor jo je pisatelj sam predpisal. Večjo pažnjo pa mora inšpicijent v prihodnje polagati na dogodke za odrom, kakor na strelo, grom in blisk. Glavno vlogo, gospodinjjo Ano je igrala g.čna Gaberščekova z vso dušo. Mirkote ja podal g. Vendramin s svojo fino mimiko lepo in dostojno. Le glas mu ni bil takrat tako siguren, kot drugokrat. Njegov drugi g. Malnaršič je sijajno igral mladega gospodarja Tineta, ki ga je sama pamet. G.čna Ajsveka je od lanskega leta vidno napredovala v igri in mimiki, škoda le, da vedno pretliho govori. Drugače pa je g.čna Angelo tako, da boljše si jo ne moremo zamisliti. V prvi se nastopili sestre g.čni Jugovi. Obe sicer v malih vlogah. Prva je igrala Tončko: gorko in mehko z vso otroško naivnostjo in prisrčnostjo; druga je igrala Ivanko s ponosom in z dušo prave polgruntarske hčerke. Dober je bil Leštinski, kateremu se je tudi poznal napredek. V prvi je nastopil g. Leupšček v vlogi Toneja. Njogo lepo zvenel bariton bi bil gotovo prišel bolj do veljave, če bi končne besede v stavkih ne zategoval in mestoma celo »požiral«. Igral je prav dobro in dramatičnemu društvu čestitam na njegovi pridobitvi. Gosp. Veleuček (Mlinarjev Lojze) in Medvešek (prof. Skrijanc) sta naredila iz svojih v glavnem pasivnih vlog, kar se je pač dalo narediti. Izborna pa je bil g. Živec (Miha Krčmar). On je rojen za take vloge in mu na uspehu čestitamo. Le z glasom se ne sme preve pretiravati. Vsem igralcem priporočamo še večjo pažnjo na izgovorjavo in na modulacijo glasa. Vsled neakustike dvorane pa bi morali vsi bolj jasno in glasno govoriti. Dramatičnemu društvu priporočamo, da obrne vso skrb na tehnično preureditev odra. S tako razsvetljavo ni mogoče dati nobenega boljšega dela. Silno molijo sence na odru. Neprijetno je bobnanje po votlem podu. Spretna rampa skrje igralce do pasu. Nesrečni zastor se vedno ustavlja pri zapiranju in odpiranju. Vse te nedostatke treba odpraviti in priporočamo vsem merodajnim činite-ljem, da gredo v tem oziru vrlenu dramatičnemu društvu z vso vsemno na roko.

Informirani smo, da se bo vršila prihodnja predstava v soboto, 25. t. m. Upozoril se bo Molier-jev »Namišljeni bolnik«.

Gospodarstvo.

VINO IZ GNILEGA GROZDJA

Iz gnilega grozja, bodi pa to belo ali črno, se da napraviti na sledeči način še prav dobro vino: Gnilo in drugače pokvarjeno grozje, ki se ob trgatvi loči od zdravega, se koj dene v stiskalnico. Mošt se nato vlije v sod, ki smo ga prej močno zakadili z žveplom. Med nalivanjem je dobro sod večkrat potresti, da se mošt bolj napije z žveplanim dimom. S tem poslednjim se namreč vrenje nekoliko zakasni in mošt se v par dneh očisti. V moštu iz gnilega grozja se nahaja mnogo gliv, ki bi lahko vino pokvarile, ako jih ne izločimo še za časa iz njega. To pa dosežemo najlažje ravno z žveplanjem. Žveplena sokislina deluje namreč kot strup na glive in zato brani njih razvoj. Ko se je vlegla v moštu gošča, pretoči naj se mošt v drug sod, ki naj se mu doda nekoliko zdravega mošta, ki že vre ali pa nekoliko zdravega drozja. Pri pretakanju je paziti, da pride mošt močno v dotiko z zrakom, s čimur se žveplena sokislina kolikortoliko izgubi in

Podlistek

W. Collins:

BREZ IMENA (145)

Roman.

Kapitan je takoj pisal: »Sprejmite moje prisrčne čestitke k vašemu uspehu napram g. N. V. On pride ob dveh zopet, brez dvoma, da ponovi svojo obnovitev v svečani obliki. Vprašam vas, ali naj silim vanj glede ženitne pogodbe, ali ne? Dvoje morate pri tem upoštevati. Prvič, da ne moreta stvar dolgo trajati — ne da bi hotel amaloževati vaš vpliv nanj — in drugič, da imamo za nasprotnika spretnega diplomata v ženskem krilu, ki nas utegne razkrinkati. Premislite to dvoje in sporočite mi čimprej, kako ste odločili.«

Odgovor na to je bil pisan z negotovimi potezmi, ki niso bile nič podobne običajni odločni in jasni Magdaleni pisavi. Glasil se je takole:

»Ne delajte si skrbi glede denarnega vprašanja. Bodočo uporabo njegovega denarja prepustite meni.«

mošt začne kmalu vreti. Po tem načinu napravljeno vino je včasih skoraj ravno tako dobro, kot vino iz zdravega grozja.

»Gospodarski Vestnik«.

Sadni sejem v Ljubljani.

Najcenejše fino namizno sadje vseh vrst v večjih in manjših množinah se bo prodajalo o priliki Sednega sejma, ki se bo vršil v dneh 18., 19. in 20. oktobra na prostoru Velesejma v Ljubljani.

Cene na trgu Cavour

dne 13. t. m.
(Oddaja na debelo)

Vrsta sočivja ozir. sadja za 100 kg:

Česen	120—230
rdeča pesa	40—50
korenje	30—40
kislo zelje	170—180
karfiol	100—140
čebula	50—85
fižol v strožu	70—200
fižol	60—100
fige	45—800
salata	50—200
limone	10—13.40
melancane	50—70
jabolka	30—120
orehi	250—260
paprika	90—180
krompir	30—60
hruške	100—200
breskve	350—400
grah	180—200
paradižniki	30—100
kostanj	80—150
radici	40—820
spinacea	40—160
brokoli	100—280
buče	100—180
repa	20—25

Borzna poročila.

ogrske krone	0.03	0.0310
avstrijske krone	0.0320	0.0330
čehoslovaške krone	67.90	68.40
cinarji	38.—	38.25
leji	12.—	12.50
marke	—	—
dolarji	22.50	22.95
francoski franki	119.75	120.50
švicarski franki	432.—	441.—
angleški funti papirnat	102.70	102.95
Benetiške (vojnoškodninske) obveznice	82.62	—

Tečaj:

Adriatica	150
Cosulich	370
Dalmatia	330
Gerolimich	1120
Libera Triestina	575
Lloyd	3350
Lussino	973
Martinolich	224
Oreanta	155
Tripovich	535
Ampelea	502
Cement Dalmatia	437
Cement Spalato	450

Poslano*)

IZJAVA.

Podpisana Leopolda vd. Macarol obžalujem, da so se po Gorjanskem in okolici razširjale žaljive govornice na škodo gosp. učitelja Val. Lazzari-ja, ki je bil pri meni lansko leto na stanovanju, češ da mi je on pri odhodu zmanjil svoto denarja; in izjavljam, da ga nisem jaz nikoli niti z daleka sunčila, ker ga kot poštehnjaka poznam in da mi je zelo žal, če se je v tej zadevi kakla moja opazka od drugih napačno tolmačila in raznašala.

Gorjansko, dne 10. oktobra 1924.

Leopolda Macarol.

NAZNANILO.

BANCA ADRIATICA naznanja, da je vsled nalaga na njeno blagajno za dviganje vlog primorana suspendirati izplačila dokler se ne končajo pogajanja, ki so v teku.

Trst, dne 13. oktobra 1924.

Ravnateljstvo.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon velevala.

Mali oglasi

GOSPODIČNA, Slovenka išče službe kot praktikančinja. Večta knjigovodstva, slovenske stenografije, korespondence in strojepisja ter nekoliko nemščine in italijanščine. Via Molino grande 30, stopnišče VI, II. nadstropje, vrata 9. 1311

VISJI bančni uradnik, ki se želi naučiti slovensko, išče sobo zračno, svetlo, če mogoče z uporabo kopelji, pri oddenih slovenski družini. Ponudbe po »Ceh« na upravo lista. 1310

»Ali si jo videla?« je vprašal kapitan, ko mu je žena prinesla ta odgovor.

»Poskušala sem,« je rekla gospa Wragge in solze so jo vnovič obile, toda odprla je duri samo toliko, da je pomolila roko skozi. Stisnila jo nekoliko, — ah moj Bog! tako je bila mrzla.

Ko se je gospodar gospe Lecont ob dveh pojavil, je zelo razburjen po zeleni pahljaji gospe Lecont. Razburjen od pogovora z Magdaleno, strah, da ne bi upravitelja o čem zvedela, strah pred težkimi denarnimi pogoji, ki bi mu jih utegnil staviti Magdalenin pokrovitelj — to so bile prehode stvari za njegovo slabotno srce. Ko se je v spremnici v North-Shingles vsedel, je lovil sapo in na njegovem obrazu se je pokazala ona zlovesča sinja bleboda, ki ga je oblivala ob trenutkih velikega razburjenja. Kapitan Wragge je resno vznemirjen gest po steklenico likerja ter prisilil svojega gosta, da ga je izpil poln kozarec, predno sta izpregovorila besedo med seboj.

Okrepanega po pijaci je kapitana spret-nost, s katero je ta znal vleči iz njega besede, tako opogumila, da je precej razumljivo povedal vzrok svojega obiska. Vsa običajna uvodna vprašanja so bila naglo obdelana. Snubčeva rodbina je bila ugledna, njegov položaj

DEČEK, ubožen, poštenih starišev, se išče za krovjega pastirja. Hrašče št. 11 pri Postojni. 1311

KRONE srebrne po L. 2.05, goldinarje 5.50, 20 kronske zlate 92.— Via Fondares 61. 120

ABSOLVENTI dvoletne trgovske šole, večje popolnoma slovenskega in italijanskega jezika ter stenodatilografije išče službe kot praktikant. Sosić Emil, Opčine št. 427. 1293

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zamčena. Slavec. Via Giulia 29. 968

TRGOVSKA POMOČNICA, večša v vseh strokah trgovine, pridna in poštena, išče službe. Naslov pri upravnistvu. 1288

HISA z 2 stanovanji (1 prazno), 500 sežnjevi zemljišča, na prodaj pri Sv. M. Magdaleni spod št. 1022. 1298

V